

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak:
1 évre 12 kor., 1/2 évre 6 kor., 1/4 évre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Felelős szerkesztő:
BILKEI FERENC.

Megjelenik: kétféle, csütörtökön és szombaton este.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Szent-István-ter. l.
Egyes számok kaphatók: a dohánytözsdékben.

A fuzio.

Szinte különösen tetszik, ha augusztus derekán valaki politikával foglalkozik. Mikor a nyári termés rosszasága, a szüret jövőre esélyei csupa keserves kombinációkkal tömít tele a gazda agyát: mit eszünk a télen, mikor krumpli se termett? — ilyen nehéz körülmények közt szinte meglepő dolog politikával foglalkozni.

Nem is a magunk kezdeményezéséből tesszük, inkább egy kiváló politikai gondolatait mondjuk el, mikor cikkünk címről elmélgedünk.

Kell-e fuzionálni? Lesz-e fuzio?

Kell is lenni s minden valószínűség szerint fog is lenni.

A politika nem az álmok, hanem az ekszigenciák tudománya. Álmodozó politikusok lehetnek, kell is az, hogy létezzenek, de a praktikus élet durva kezekkel tépi szét az ábrándokat és illuziókat. Ezért megdöbbenő ma a függetlenségi párt helyzete. Egy büszke sas szárnyalásával lebeggett a magasban, minden magyar ember szerető-dédelgetéssel tekintett rája. Tetszett nekünk, mint a hogyan tetszenek az ifjúknak az ő ábrándjai s a hogyan ragaszkodnak hozzájuk. Aztán a sasnak le kellett szállni a való élet sáros színterére s a sas azt látta, hogy a való élet várfalait se hasító körmével, se kemény cső-

rével, se törhetlen lelkesedésével szét nem törheti.

A függetlenségi-párt politikája ez idő szerint s a mostani viszonyok szemléletében nem valósul meg. A jövőre hozhat ránk kedves meglepetéseket, jöhetnek a világpolitikába kellemes kibonyolódások, derült ég a felhők után, de a mi jelen helyzetünk homályt jelez csapán nekünk.

A hatvanhetes pártok a negyvennyolcas pártokkal együtt közös réten kaszálják az aszott sarjút, amit a mindent leperzselő osztrák politika nagy kegyesen, vagy félkegyelműleg még ránk hagyott.

Csődöt mondott a 48 és csődöt mondott a 67. A legnagyobb politikások alkuszának s legboldogabbak akkor, ha az osztráktól valamit kicsikarni képesek, közben fölélik azt a népszerűséget, amellyel a nemzet őket, mint vezéreit felruházta.

A hazugságok azonban a politikában is megboszulják magukat. Nem rosszakaratu hazugságokat értünk, inkább a való élet és a külsőleg hirdetett elvek közötti ellentéteket, amelyek a kényszerűség szülte helyzetből folynak.

Vagy csináljunk reális, erős lábakon álló politikát, tárjuk fel a való helyzetet és igyekezzünk annyit megvalósítani, amennyire képesek vagyunk s ne igérjünk többet, mint amennyire vállalkozhatunk

— vagy pedig vállaljuk magunkra a felelőséget, amely a nemzet előtt egy többségben és hatalmon levő párt felkére nehezdedhetik akkor, mikor kifelé hangoztatott jelzőszavak nem képesek többé fedni a belső valóságot.

Igenis! alakuljon egy új párt, ne 48-as, ne 67-es, hanem egy új 1908-as alapon, amely a való életbe helyezkedve magára vállal annyit, amennyire emberi belátás és a legjobb akarat képes lehet. Ezt igyekezzék teljes erővel megvalósítani. Itt elenyészhetnek az összes külső és belső ellentétek s az egész párt törhetlenül törekedjék az ország konszolidációja, megerősítése érdekében mindent elkövetni.

Ha azonban a fuzio létrejön s a különböző pártok legkomolyabb elemei egyesülnek egy pártban, hogy hazánk anyfi fontos ügyét megvalósítsák, egynek feltétlenül nem szabad hiányozni: Egy ideális ellenzéknek. Nem nagyszájú és kevés dohányu kiabáló csoportnak, hanem egy olyan testületnek, amely részben ellenőrzője legyen a kormány cselekvéseinek, amely mint a dörgő villámokkal terhes vihar, a nyugodt és erjedő léghört megtisztítja, másrészt pedig mint tüzes kard álljon Ausztria szeméi előtt. A mi különleges, az egész világon egyedül kivételes helyzetünk megköveteli ezt. E nélkül kormány boldogulni nem tud. A minden tényleges

Az elvesztett fogadás.

— A Fejérmegyei Napló eredeti tárcája. —

Kedves társaság verődött össze. Fialat, pelyhedző állu legénygyerekek, ábrándos arcu lányok — hatul bandukoló mamák — voltak a társaság tagjai. Bebarangoltuk a hegyet s mikor már nyakig voltunk az ózondus levegővel és összes zsebreavágott kifestőanyagunkat megettettük azokkal az aranyosan néző özikekkel, valamelyik bukkott jogásznak az az élelmes gondolata támadt, hogy uzsonnáljunk. — Azt tán elengedik nyájas eledelek eltűnésének történetét leírom. Ezt élet-hűbben végigélvezhetik, ha meghívják a tisztelt társaságot. Szíves érdeklődésükre nevekkel örömmel szolgálók.

Mikor vége volt az uzsonnának — azon törtünk üres fejünket, hogy mit csináljunk.

— Csak okosat ne — rukkoltam elő a tisztelt társaságnak — elég nekem, ha egy álló éven át mindig csak okos dolgokat kell előadnom az én kedves tanítványaimnak.

— Próbáljuk meg, ki tud nagyobbat lóditani — indítványozta egyik jóllakott jogász.

— Helyes, de aki nem tud, az 20 fillért fizet a kath. sajtóra.

Nagy örömmel néztem az én kedves társaim homlokát és alázatos arcuk után itélie szentül meg voltam győződve, hogy egész summát gyűjtök majd annak a nyavalyás kath. sajtónak. Mert hogy ezek hamar kifognak a lóditásból, azt olyan biztosra vettem, mint az esőt a fájós-lábu ember. Hát még mikor azokon a „szelid“ angyalarcokon kerestem a huncutságot — fogadni mertem volna a még jövő században születendő fizetés emelésünkre is, hogy már ezek az angyalok csak nem tudnak lóditani. Oh boldog kath. sajtó, nem buksz meg — lelkesedtem, hisz ezekből az angyalokból előbb ki kívánkozik még az utolsó fillér is, mintsem egy piculányi lóditás. Közbe gyakran hangzott a jeiszó:

— Vagy lóditani, vagy fizetni!

Most látom be, hogy néha bucsut mondog annak az erénynek, melyet úgy hívunk, hogy praktikuság. — Kár volt annyira hangoztatnom azt a fizetési kötelezettséget, mert az „angyalok“ úgy lóditottak, hogy bizony bajos lett volna rajtuk megvenni a vámat a kath. sajtó számára.

Az egyik azt mondotta, hogy már tíz kérője is akadt és valamennyinek kosara: adott

Hát m. t. hölgyolvasóim, itéljék meg önök,

hogy kell-e ennél zseniálisabb lóditás. Én is csak bámultam és higgyék el, próbára akartam tenni, hátha tud még nagyobbat is lóditani. Majdnem beálltam tizenegyedik kérőnek, de hátha akkor-meg nem lóditott volna.

— Én meg csak százhoidas földesurhoz megyek — így a második.

— Én kitűnően főzök, sütök — lóditott a harmadik, egy szőkefűrtű dr. kisasszony, ki csak félórával előbb dicsekedett, hogy ő már kezébe se veszi a főzőkanalat, mert mindent össze-vissza kever, össze-vissza éget.

Arcomra kiült a szomorúság. Szegény kath. sajtó itt ugyan nem gyűlik össze számodra egy vak garas sem. Hisz ezek úgy lóditanak, hogy akár szünidei tanfolyamot nyithatnának a lóditás, ha nem is eszményi, de sokszor nagyon értékesíthető művészetének.

Rám került a sor. Mérgemben bucsut mondtam a becsületnek és elhatároztam, lóditok én akkorát, hogy egy csapásra kivivom az első helyet a lóditó bajnokok között.

Neki is fogtam.

A lóditás kezdete az volt, hogy megrajzoltam a keretet, melyben igazmondásom tárgyá lejátszódott. Kék reverendás kis pap voltam a sz.....i szemináriumban. Azt még a

SÖVEGJÁRTÓ JÁNOSNÉ
VASZON, ASZTALNEMŰ ÉS ÁGYNEMŰEK ÁRUHÁZA SZÉKESFEHÉRVÁR,
— BARÁTOK ÉPÜLETE, AZELŐTT ÖZV. HANEL ANTALNÉ-FÉLE ÜZLETHELYISÉG. —

Mai lapunk 4 oldal.

FJNb0000007

hatalmat kezében tartó osztrák szövetezéstől csakis ezen egyetlenegy módon lehet nemzetünk boldogulásának alapjait és vezáit kiépítenünk.

Megfogyatkozott örökség.

St. Egy kicsinyke, száradó creklye, amit holnap ezerek kíséretében, zengő énekkel ajkunkon, a hála és szeretet érzésével szívünkben körülhordozunk az Ó városának utcáin: ez az egész látható örökség. De nemzetünk Atyja, első királya, szent pátriárkája nem is ezt az örökséget szánta magyar népének. Amiótt nagy leke égett és hosszú éjszakákon át virasztott buzgó imádságban, az volt, hogy országát időtlen időig hűségese né láthassa Krisztushoz, az Ó igazságaihoz és a keresztény erkölcsökhöz s így örök élete legyen a magyarnak.

Tulajdonképen ő adott nekünk hazát. Mig őt nem adta nekünk Istenünk, addig cigány életet élt a magyar és a Duna-Tisza-mente csak leshely volt számunkra, ahonnan rabolni jártunk. Ő tanított meg arra, hogy megbecsüljük lábunk alatt a földet s verejtekünkkel, vérünkkel öntözve édes otthon — haza legyen belőle.

Ezt a hazát akarta nekünk biztosítani azáltal, hogy oda vezérelte népet Krisztus keresztséghez s rányomta lelkére az üdvösség szent jelét. A haza földjével együtt ez a Szent Istvántól kapott örökség.

Hogy állunk az örökséggel? A föld megvan még. Kilencszáz esztendőnek vérzivatarra nem tudott bennünket lesodorni róla. Hát a keresztény hittel, a tisztá erkölccsel hogyan állunk? Mélységes szomorúsággal kell megállapítanunk, hogy a nép lelkéből egyre vész a keresztény hithez való ragaszkodás. Romlott az intelligencia, gyöngye a nép mert a kath. vallás nemzetfentartó ereje elanyhult nemzetünk fiainak lelkében.

Milyen szegény a mi hitéletünk? — A mi magyar családjainkban nem imádkoznak már közősen az apa, az anya, a gyermekek és a csejedség. Ha az anya elvégzi is gyónását, az apa

sokszor évtizedeken át távol marad az Ur asztalától. Most hallom, hogy Kölnben és a többi német városokban minden szombaton a püspöktől s kanonokoktól lefelé az utolsó képlánig valamennyi pap a gyónatószékben ül s a hívők ezrei jönnek, hogy hetenként vagy havonként járuljanak a szentségekhez. Ott komolyan veszik az életet: úgy élnek, mint akik tudják, hogy ezen 50-60 éves arasznyi lét után örök élet következik. De nem is épül ott minden mozgalom homok talajra, mint nálunk. A hitből élő ember erkölcsi érzés, hűség, önzetlenség, odaadás, becsület dolgában Csimborasszó-magasságban áll az ugynevezett „becsületes”, de egyébként hitetlen egyén felett. Hogyan elhervadt a tulipáni és hogyan elalszik nálunk minden egyéb nemzeti föllángolás. — Székelyföldről vészhirek nemzeti föllángolás: az oláhság 50 év múlva teljesen kiszorítja a magyart Erdélyből. A néhány év előtt nagy zajjal megalakult Székelytársaságok 80% beszűntette működését: nincs intelligenciánkban erkölcsi erő, amely önzetlen munkára képesítene. Nincs — mert lelki erő csak lélekből eredhet s ez az Isten.

Igy fogyatkozott meg szt. István örökségével együtt sokak reménye a nemzet jövőjében. Össze kell fogunk ez örökség visszaszerzésére. A nagy nemzetek mindig vallások, csak a züllesnek indult népek jellemző tulajdonsága a valóság örök igazságaival szemben való hetvenkedés.

Legnagyobb apostolunk ünnepe ne legyen egyszerű megemlékezés, hanem szent elhatározások napja, amelyeknek megvalósulása, visszaszerzése lesz a könnyelműen elvesztegetett örökségnek: a nemzetfentartó szent kereszténységhez való hűségnek.

UJDONSAGOK.

Egyházmegyei hírek. Ó Szentsége X. Pius pápa Hufnagl János dr. dunabogdányi plebánost kamarásává nevezte ki. — Prohászka Ottokár dr. megyéspüspök Horváth József ujmisést Nagyerpkátára, Tóke István ujmisést Török-

bálintra helyezte. Felber Géza áldozópap a püspöki szabad adományozás alá eső nagykovácsi plebániát elnyerve, a plebánosi esküt a megyéspüspök kezébe letette.

Kitüntetések. Fryca Richard a honvédeknek karnagya, ki városunkban hosszú idő alatt oly kiváló érdemeket szerzett, kitüntetésül a koronás arany érdemkeresztet kapta. A kitüntetés városzerte őszinte örömet kellett.

Jurisztovszky Miklós hadbíró őrnagyot, városunk szülöttét a Ferenc József lovagrend keresztségével, Prohászka Károly főhadbírókat a Ferenc József rendi tisztikeresztjével, Morvay Béla őrnagy-hadbírókat a Ferenc József rendi lovagkeresztjével, sárosfaivi Bittó Gyula és szadai Stréler István századosokat katonai érdemkereszttel, péterfalvi Molnár Elek századosot, Márki István századosot, dr. Pridafka József és dr. Dalnay Géza századoshadbírokat szignum laudisszal tüntette ki a király. Szintgy Hampek Gusztávot a Ferenc József rendi lovagkeresztjével tüntette ki a király.

— Athelyezés. Lakatos Dénes ciszterci rendű áldozópap, történelem tanárt a bajai főgimnáziumtól a székesfehérvári főgimnáziumhoz helyezte át a rendi apát.

Prímicia és ezüstmenyegző. Ritka szép ünnepek színhelye lesz folyó hó 23-án Luttor Ferenc érdemes polgármesterünk családi otthona. Fia, Luttor Ferenc, a bécsi Augustineum végzett növendéke ezen a napon mutatja be első szent mise áldozatát d. e. 9 órakor a főtemplomban. Manuduktora Károly János c. püspök lesz; a szent beszédet Bölcskey Ödön ciszterci r. tanár fogja mondani. Ezen a napon tartják ezüstmenyegzőjüket az ujmisés szülei, Luttor Ferenc és neje Liszy Terézia is.

Távozó orvosok. Dr. Malusev Dusan és Juhász János a helybeli Szent György kórház orvosai lemondtak állásukról. A két állásra már kihirdették a pályázatot, mely szeptember 15-én jár le.

Tábori mise. A most Lovasberényben állomásozó 3 ik bosnyák-ezred tegnap, a király születés napján tábori misét hallgatott. A misét Krécsy Károly esperes-plebános mondotta, a zenekar pedig egyházi énekeket adott elő a mise

egkisebb nebuló is tudja, hogy a szeminárium szt. József napján tartja bucsuját.

Egyszer egyik hitoktató azt kérdezte kis nebulóitól, melyitek tudja szépen elmondani a három legnagyobb ünnepet? feláll egy kis villogó szemű, gondolt egyet és kivágja a rezet:

A három legnagyobb ünnep: a disznótor, a lakodalm, meg a bucsu. Ha nem is egészen, de félig-meddig mi is ilyenformán gondolkodtunk. Már egy hete készültünk a bucsunkra. Három nappal előtte beszűntettünk mindenféle tanulást, csak az volt a baj, hogy a jó professzor urak meg nem szűntették be a leckeadást. — Jött is egypár szelid figyelmeztetés a munka szükségességéről, a kötelesség teljesítéséről stb. stb. De hát mindenféle szünetelésnek vége szokott lenni, itt volt a bucsu.

Rendben ment minden. Az évtizedes régi, tiszteletreméltó tradíciók kérélehetetlen sablonjai szerint megültük a nagy ünnepet. Hanem vacsora után leültöt a durrogó menykő. Mert kérem alásan kis hujja volt, hogy engem ki nem lóditott a szemináriumból az a várva-várt bucsu.

Jaj — sóhajtott a társaságból egyik aggódó kebel.

Bizony majdnem jaj lett a vége — mert ha nem úgy sült el, mint a hogyan elsült — akkor most én nem vagyok a fehérvári csemetéknek boldogítója és mivel százpróbás D. barátom szerint még eddig sehol sincs megírva, hogy hitoktatóból ne lehessen kanonok — az az átkozott pillanat majdnem kiűtött a nyeregéből és kis hujja, hogy be nem fűtyült annak, hogy valamikor én is be ne csöppenjem abba a tölgyfal stallumba.

— Hisz maga el se fogadná — szólt meg valaki.

— Nem bizony — lóditottam erősen és jól esett a tudat, hogy nem is hazudtam, mikor

azt a „nem”-et olyan önrzetesen kivágtam. Mert ne tessék feledni, hogy az én hivatásom most falhoz állítani az egész kompániát és lóditani akkorát, hogy bámulja az egész világ.

— Aztán mi történt azon a bucsun? — rohantak meg hármán, — négyen is. —

— Nagyon mulatságos történet. — Mikor vacsora után a folyosón eregettük a füstkarikákat, jött a mi belső titkos tanácsosunk, a jó, a szolgálatkés Hanzli. Német volt az istenadta. Sokat bolondoztunk, tréfáltunk vele. — Meg tett mindent, még a szeminárium kéményéből is leszármaztatott volna egy-egy sonkát, ha lehetett volna, de hát nekünk nem kellett.

Hogyan-hogyan nem, éppen mint a vizes kannákkal kezében ballag a lépcsőn felfelé, eszébe jut egyik társamnak, hogy ő szomjas.

Hozassunk bort — indítványozta egy harmadik. Mig ezek a nagyszerű eszmék ott bicikliztek a füstkarikák között, odaért Hanzli. Rögtön ajánlkozott, hogy majd ő hoz egy kis büfelejtőt, csak ide azt a pénzt. — Megindult a hajtó vadász, kotorászunk üres zsebjeinkben. — Szerencsétlenségemre az enyémekben árvalkodott négy korona, kezébe nyomtam. Nekirámódott a Hanzli és csak mikor láttam, hogy ennek fele se lesz tréfa és az a bolond Hanzli még bekoronáztatja a bucsu — kezdtem aggódni az ér elpártolt négy koronám sorsán. — A többiek nevettek, mert valam együtt azt hitték, hogy a Hanzli legfeljebb iszik egy-két pohár bort az én kontómra és vízzel tele hozza vissza a kannákat. Sőt aranyos szívű lelkiigazgatónk — ki estélyi imára közénk érkezett — egyenesen avval biztatott, hogy a Hanzli ha van esze az én négy koronámból csinál magának alapos bucsut.

Pedig csak csinált volna. A tetőtől talpig

becsületes német rohanya rohant borért. Mire mi az esti imával végeztünk, már meg is fordult.

Alig ért a folyosóra elcsipít, Kristófi alatt nem őriztek akkorá asszisztenciával egy darabont főispánt, mint a Hanzitól elvett boros kannát a jó előjáró urak.

Hisz minden berugtak volna, ha ezt megisszák — idegeskedtet a jószívű Rektor.

Ez súlyos vétség a fegyelem ellen — segített a buzgó praefektus.

El kell kobozni — tört ki a semmiről el nem feledkező vicerekto. És menten le is vándorolt a kis kanna a pincébe és bámulta ott bámészködő nagyobb társait.

Persze a jó spiritusalis ur felvilágosításai után nem engem dobtak ki, hanem a Hanzit vetették orvosi vizsgálat alá. Az orvos, mikor megtudta, hogy még nincs negyvenéves konstata, hogy a Hanzli se hibás. Milyen szerencsés volt, hogy szegényt az Isten németnek teremtette. — Mert, ha véletlen magyarnak születik, akkor alig hanem cifrán végződik mindkettőnknek a bucsuja.

A bort persze nem kaptuk asztalra, a szolgák között osztották ki. Ez volt a büntetés.

Mikor bevégeztem „lóditásomat” észrevetttem a kedves társaság tagjai arcán a kételkedést. Egyik, kit úgy látszik nagyon bensőséggel érintett az én tragédiám — meg is reszkírozta, hogy igaz volt-e mindaz, a mi „lóditottam”. És én kénytelen voltam bevallani, hogy a fogadást elvesztettem. Mert amit elmondottam, szórol-szóra így történt meg 1903 márc. 19-én. Le is szűkoltam a büntetést, a husz fillért és mivel egyik-másik még mindig kételkedőleg ráta fejcséjét, felhatalmaztam, hogy kérjék vissza a jó előjáró uraktól az én elszűnt négy koronámot és adják azt is a kat. sajátónak.

Hálynék Béla.

alatt. Az ezred tisztikara díszbédet adott, amelyre hivatalos volt a község intelligenciája.

Szép siker. Sebestyen Magda, a belvárosi kisdödő vezetője jeles sikerrel tette le Kecskeméten a gazdasági szaktanitói vizsgát.

A vízvárosi kápolna. Hosszas vajadás után végre a rendes mederbe jutott a vízvárosi kápolna ügye. Saára Gyula dr. polgármester hétfő délutánra összehívta a városház nagytermébe a nagybizottságot s ott az építés ügyét tárgyalták. Bilkei Ferenc előterjesztése szerint a kápolna készpénz vagyona 24 ezer koronát tesz ki. Ebből hiányzik még 1315 korona összeg, amely ez idő szerint még Havranek József volt polgármesternél van s amelynek 8 nap alatt való befizetésére a bizottság a volt polgármestert hivatalosan megkereste, mivel Havranek József mint polgármester a város pecsétjével ellátott gyűjtőívekkel vezette a gyűjtést. A bizottság elhatározta, hogy a templom építésére vonatkozólag a szükséges lépéseket megteszi s a szűkebbkörű bizottságot megbizva azzal, hogy az elkészített tervekkel minél előbb vizsgálja át és tegyen róla jelentést.

Felhívás. Az „Eötvös-alap”-nak Székeshérvár és Fejérmegye területén lakó tagjait tisztelettel felkérem, hogy a f. hó 22-én Budapesten, a vármegyeház közgyűlési termében (IV. ker. Városház u. 7. sz.) tartandó közgyűlésre a tárgyak fontosságára való tekintettel minél tömegesebben jelenjenek meg. Ezen a közgyűlésen lesz betöltve a Ferenc József Trinitók háza gondnokai állása is. Székeshérvár, 1908. aug. 19-én. Szirbék József tant. elnök.

Az aggintézet ideiglenes vezetését Saára Gyula dr. polgármester Ambach Ferenc városi őrök kezelésére bizta.

Halálozások. Özv. Vámos Mihályné 60 éves korában elhunyt. Temetése ma d. u. 5 óra körül volt József-utca 4. sz. a., a honnan tetemeit Mozókeresztlőre szállították.

Laufenaer Antal aggintézeti gondnok ma reggel 57 éves korában, hosszas szenvedés és az utolsó szentségek átjatos felvétele után elhunyt. Halálát neje és négy gyermeke: Margit Zavaros Istvánné, Ida, Antal és Géza gyászolják.

Özv. Farkasdy Károlyné szül. Bakits Terézia — Farkasdy Dezső helybeli ügyvéd édesanyja — f. hó 15-én, élete 82-ik évében Gárdonyban elhunyt.

Árvaszéki ülés volt tegnapelőtt a városházán. Az árvaház pénztári ügyei és az árvaházba felveendő kifizetése volt az ülés tárgya. Az árvaházba a következő árvaakat vették fel: Paulusz Anna, Szlabon Fáni, Püll István és Zemanecsek Gyula.

Esküvő. Gerlits Ferenc helybeli állomáskezelő tegnap d. e. 11 óra körül vezette oltárhoz Szigl Ilona kisasszonyt, Szigl József ny. mozdonyvezető leányát.

Figyelmeztetés. Mióta Hoffmann testvérek ügyeivel az Új Lap hasábjain foglalkoztam, minden héten felkeres két-három ember, a kiket a dícső cég keszerves hálóba kevert. A legtöbb arról panaszkodik, hogy a vásárolt gép árát teljesen kifizette s most mégis követelnek tőlük bizonyos összegeket. Rendesen Komáromban, vagy Pápan perlik őket. Figyelmeztetek mindenkit, hogy a ki perlés esetén a bíróság előtt meg nem jelenik, vagyis nem védi magát, elmarasztalják, elmarasztalják. Ha tehát valakit a Hoffmann cég, vagy hozzá hasonló cég perel, tessék azonnal jóra való ügyvédhez fordulni. Fehérvárot minden ügyvédnek van egy ilyen sereg ügye. A ki ezt elmulasztja, maga alatt vágja a fát, mert nem védelmezvén magát elveszti a pert és sok becsületlen pénze sir utána. Az ügyvéd kezébe veszi a dolgot és elsimítja, úgy hogy a Hoffmann cég semmit sem kap és a beperelt félnek sem kerül ez a dolog semmibe.

Hogy pedig olvasóinkat megbízható cég felől is tájékoztassam, szívesen s tudomásom szerint egészen nyugodtan ajánlhatom azoknak, a kik varrógépet venni akarnak, menjenek a Singer-féle varrógép raktárba (a Nádor-utcán), vagy Eckstein József kereskedésében (a Kossuth-utcában).

Bilkei Ferenc.

A huzdrágaság megszüntetése még mindig nem sikerül a hatóságoknak. Már többször értekeztek a mézárások is, azonban még nem történt komoly megállapodás husárak egyöntetű, elfogadható leszállításában. A husárakat nem elégtű ki a vásárló közönség igényeit. A hatóság mézárások több helyen kitűnően bevált, jó és olcsó husad, a mi a közönségünk is feltétlenül kívánja a felállítását, ha a mézárások magas árát nem sikerül leszorítani.

Most új értekezletre gyűltek egybe a mézárások s a mint halljuk a leveshus árának csökkentését kilitásba helyezik. Ez a huza-vona bizony nem sokat segít, gyors és határozott intézkedéstől várhatunk valamit.

Az Alba mozdonyfényképszínház holnap csütörtökön, szombaton és vasárnap két előadást tart, este 7 és 9 óra körül. Ünnepe és vasárnap délután 5 óra körül gyermekelőadás teljes műsorral.

Hirdetmény. Közhírré tételek, hogy mind azok a személyek, kik az 1908. évi szeptember hó 1-én a szabadforgalomba átmen, vagyis az 1899. évi XX. t. cz. szerinti szeszadókat és az 1899. évi XXIV. t. cz. szerinti szeszadóptékkal is már megadottat olyan égetett szesz folyadékok készletét bírnak, mely összesen 10, illetőleg 5 liternél több alkoholt tartalmaz, az 1908. évi XXVIII. t. cz. 121. és 123. §-ai értelmében kötelesek legkésőbb az 1908. évi szeptember hó 3-ik napjáig a folyadék mennyiségét és annak alkohol tartalmát, valamint azon községet és helyiséget, melyben az a folyadék tartatik, az illető készletek tartási helyére nézve illetékes pénzügyőri szakasznál írásban két példányban bejelenteni, tekintet nélkül arra, hogy ezek a készletek saját vagy idegen helyiségekben vannak-e elhelyezve.

Ha az égetett szesz folyadékok összes készlete az 1908. évi XXV. t. cz. szerinti elárúsításra vagy kimérésre jogosultsággal bíró személyek birtokában 10 liter, más háztartásokban pedig a család fő birtokában 5 liter tiszta alkoholt meg nem halad, azt nem kell bejelenteni. Minden más esetben a szabadforgalomba már átment összes készlet, ide értve a pótdó adia nem eső 10, illetve 5 liter mennyiségét is, bejelentendő.

A kis tartályban levő illatszerek, ha súlyuk 1 kilogrammnál nem tesz többet, nem esnek a bejelentés kötelezettsége alá.

A bejelentéshez szükséges űrlapok az előállítási költség megtérítése mellett minden pénzügyőri szakasznál kaphatók.

A készletek bejelentése és a készletek után esedékes pótdadónak befizetése a birtokosnak képezi kötelezettségét.

Az egy ugyanazon fél birtokában ugyanabban a községben (városban) habár különböző helyiségekben levő folyadékok egy bejelentésbe fogadható, de az ugyanazon fél birtokában különböző községekben (városokban) levő égetett szesz folyadékokról községenként külön-külön bejelentések teendők.

Likőröknek és rozsolisnál, ha a cukor tartalom egy hektoliter folyadéknál legalább 10 kilogrammot tesz, az alkoholt tartalmaz nem kell bejelenteni, hanem jogosítva van a fél az egész ilyen likőr, illetve rozsolis készletet hektoliterenként 35 hektoliterfor alkohollal bejelenteni. Ha ezt a kedvezményt az e nemű folyadékok egész készletére nézve együttesen nem veszi igénybe, akkor az egész készletnek tényleges alkohol tartalma jelentendő be.

A pótdó alá eső bármint eszenciáknál, illatszereknél kozmetikus cikkeknek, gyógyszereknek és gyógyászati készítményeknek, azok alkohol tartalmának bejelentése mellőzhető, tekintet nélkül arra, hogy a folyadékok mily mennyiségben vannak készletben.

Azok az alkohol mennyiségek, melyek a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok, illetőleg Bosznia vagy Hercegovina területéről az 1894. évi XV. t. cz. illetőleg az ezt módosító 1899. évi XVII. t. cz. szerinti szabály szerinti eljárás mellett még az 1908. évi szeptember hó 1-ső napját megelőző időben utaltattak át a magyar szent korona országainak területére, ide azonban csak folyó évi szeptember hó 1-ső napján vagy azután érkeznek be, a most hivatkozott törvényekben körülírt eljárásom kívül további bejelentési kötelezettség alá nem esnek.

Minden más olyan esetben azonban, midőn a bejelentés kötelezettsége alá eső égetett szesz folyadékok az 1908. évi szeptember hó három első napján szállítás alatt állanak, a nélkül, hogy már bejelentve és pótdadóval megadottá lennének, a bejelentés megtétele és a pótdó befizetése az áru átvételének képezi kötelezettségét, ki a bejelentést a szesz megérkezésétől számítva legkésőbb 48 óra alatt megtenni köteles.

Ha az 1908. évi szeptember hó 1-én meglevő égetett szesz folyadékok készletének a fentiek szerint elmulasztatik, vagy ha a bejelentett alkohommennyiség 10 százalékkal csekélyebb annál a mennyiségnél, mely a hivatalos felvétel-nél megállapított: az 1908. évi XXVIII. t. cz. 121. §-a értelmében az így megőrdített, vagy a megőrdítés veszélyének kitétt pótdó 4-szeres összegétől annak 8-szoros összegéig terjedhető pénzbüntetéssel alkalmazzatik.

A bejelentésben foglalt másnemű váltólanyságok, melyek nem az alkohol mennyiségre vonatkoznak, 10 k.-tól 200 k.-ig terjedhető pénzbüntetéssel fenytettek.

Egy főházból való fin Budapesten a tisztviselő-telepen kertés házában kiváló felügyelet mellett a telepi gimnáziumhoz közel teljes ellátásra egy előkelő állami tisztviselőnél elfogadatik.

Öngyilkos munkás. 24 éves élet-dobott el magát tegnap Zsambék Pál Kecskemét-utca-ban lakó tégalmaz. Már régóta dult lelkeben az elkeseredés, hánytorgatta magában az öngyilkosság gondolatát, azonban mindig gyengének érezte magát a halálra. A revolvert mindig magánál tartogatta az öngyilkosságra előkészítve, azonban csak tegnap vette hasznát szomorú szándéka végrehajtásában. Az öngyilkosságot szobájában követte el. Az értesített hatóság szobája pamlagan vérben fekvő taláta. Melléből, szivéből erősen folyt a vér, mellette fektűt a gyilkos revolver. Irást nem hagyott hátra, öngyilkosságának oka ismeretlen.

Elveszett gyémántkőves aranygyűrű. Horváth József csendőr járásoficer azzal bizta meg a mindenest, hogy egy vékony 6 gyémántkőves aranygyűrűt vigyen el javítás végett az ékszerészhez. A mindenes eleget tevén a parancsnak utra kelt a megbízás szerint, azonban a gyűrűt elvesztette. Hiába kereste azután, a gyűrű mely egy zöld krukoldi bőr pénztárcában volt, nyomtalanul elveszett. A megtaláló jelentkezzék a rendőrségen, különben a büntető törvénnyel kerül összeütközésbe.

Tolvaj lakodalmasok. Gárdonyi József, Igar község egyik daliás legénye a tolnamegyei Madocsáról hozott magának szép lányt feleségül. Az esküvő Igaron volt, azután vagy 18 kocsi indult utnak Madocsára, hogy vig lakodalmat üljenek. Nóta szó, vig beszéd tette változatossá az utat, melynek egyik stációja egy dinnye föld közelében akadt. A legények kiugráltak a kocsi-ból s 51 db. dinnyét harácsoláltak össze hamarosan, hogy a lakomához csemege is legyen. A dinnye föld tulajdonosa feljelentést tett ellenök a tolvajlás miatt. Így mégis csak meg kell adniok az árát.

A lejtőn. Kalmár Sándor urhidai lakos testi egészségét s lelki egyensúlyát tönkretette a pálinka. Örökös zsörtölődés, veszekedés otthona lett a családi tűzhely, Kalmár Sándor mindig alább és alább szállott a lejtőn s már annyira van, hogy egész családját fenyegeti kiirtással. Út-veri kis gyermekeit, feleségét; akiknek valóságos siralomháza a családi otthon. Letűtéssel fenyegeti még a szomszédokat is, akik már nem tudván tovább nézni a családi pusztulást, el-el néznek a portára, hogy őt a jó utra tereljék. A veszedelmes embert törvényes felügyelet alá helyezték.

Értesítő.

IV.

Felsőbb Leányiskola.

Az 1907—8. iskolai évet az értesítő az iskola történetében nevezetes esztendőnek mondja; mert az idén került végleg tető alá a felsőbb leányiskola intézménye. Örömmel vesszük ezt tudomásul mi, akik szeretettel állottunk az új

intézmény bölcsője mellett és szívből örvendtünk, látva gyarapodását és megizmosodását. 202 tanuló látogatta ez évben az intézetet, akiknek tanítását a hitoktatáson kívül 9 tanár látja el, oly szám, mely az iskola szükségessége és életképes voltát igazolja.

Az értesítő egy értekezés vezeti be, Lityán Viktória tollából. Nem mondunk sokat, ha azt állítjuk, hogy az messze túlhaladja egy értesítő, valamint egy ismertető cikk kereteit. Ha nem is értünk egyet minden állításával, minden esetben elismeréssel kell adoznunk az író széleskörű filozófiai készségének, nemkülönben fényes logikájának és finom lelkületének.

Az értesítő gerincét a felsőbb leányiskola tanterve alkotja. Noha tudjuk, hogy a fejezetnek csak kevesen fogják hasznát venni, mégis csak helyeselnünk lehet a közlését, mert e keveseknek megbecsülhetetlen szolgálatot fog tenni. Az igazgatói jelentés két személyi változásról számol be. Bara Margit és Kriisa Melitta tanárok helyébe Zomboly Ida dr. és Manger Irén tanárok léptek. Az énektanítást székesegyházunk agilis karnyava, Kneifel Ferenc dr. látta el. Gyakran kellett, de mindig csak rövid időre helyettesíteni. A minden munkában első igazgató dícséretére legyen mondva, hogy ő itt leghátul maradt, mert mindössze 2 órai helyettesítésre volt szüksége.

Érdekes sorokat olvassunk a „Fegyelem-tartás” cím alatt. „A jó iskola egyik elengedhetetlen kelléke a fegyelem, sőt azt mondjuk, hogy jó tanító is csak az lehet, aki fegyelmet tartani tud. Az iskola képe a fegyelemben nyer kifejezést. Azért helyeztünk erre egész évben nagy súlyt. Nem is fordult valami érdemlegesetb, súlyosabb elbírálás alá tartozó eset elő a tanév alatt.” Megnyugvással olvashatja e sorokat minden szülő, tudván, hogy gyermekei nevelése jó kezekbe van téve. Kénytelenek vagyunk azonban e helyen egy a szülők körében mindinkább felhangzó kívánságról megemlékezni. 11 órakor — mint mindenütt — a tanulókat leeresztik az udvarra. Ahelyett azonban, hogy játsszal, szaladgálással a gyermekleányok csernyedt izmaikat, tüdejüket felfrissíthetnék, kénytelenek csendben maradni s legfeljebb lassan sétálhatnak.

Hogy az a nagy fegyelemtartás az egészségre éppen nem hasznos, az természetes. Megengedjük hogy az udvar szűk volta képezi akadályt a helyesebb intézkedésnek. De ez korántsem vizsgálatás a szülőnek, ha tönkre megy gyermeke az egészsége. Általában úgy vagyunk ezzel az iskolával, hogy míg a szülők a legnagyobb bizalommal lehetnek iránta gyermekeik lelki zsetését illetőleg, addig testi épségüket semmiképen sem láthatják biztosítva. Az Értesítő igen optimisztikusan ítéli meg a helyzetet, meg elégszik annak konstataálásával, hogy a helyiségek tiszták és világosak. Azonban azt elfelejtí, hogy a tanterem közül egy az udvarra, egy pedig egy szűk sikátorra nyílik; hogy az udvar olyan szűk, hogy a kétszáz növendék alig-alig, hogy elfér; hogy az iskola a város legforgalmasabb helyén, kofatáborok és zug utcák közé beélve és a tanterembe tudóli súly levegő nyűzség a mikrobáktól és spēkelve van savanyu káposzta sib. illattal; hogy az arra dőcögő kocsi lármájától a tanítás sokszor percekig szünetelni kénytelen. És ha még volna valami, ami ezeket ellensúlyozná? De nincs. A testgyakorlatra, (tornatanításra) itt is csak két órát fordítanak hetenkint, mint a százszor kedvezőbb helyzetű fiúiskolában. A tornát a tüzőltó laktánvában tanítják s az odavaió át-sétálás ebből az időből is ellop egy-egy negyed-órát. De ez még hagyján. Hanem biztos tudomásunk van róla, hogy a télen a tüzőltó laktánvá nagytermében akárhánszor egy füstölt a kávék, hogy az ott tartózkodás lehetetlenné vált. Nem

mulaszthattuk el ezeket nyilvánosságra hozni, mert nem tűrhetjük, hogy egy önfeláldozó munkásságu tanári kar és annyi gyermek testi épsége ki legyen téve a biztos veszedelemnek. Itt tenni kell! Az iskolára szükség van, hát építsünk neki olyan épületet, amely megfelel a célnak, nehogy tönkretett tanárok és az elcsenevészedett virág-szállak rettenetes vádja a mi lelkiismeretünkre zuduljon.

Még egyet! Mondottuk már előbb, hogy kalapot emelünk az ily nyomott körülmények között egészségének feláldozásával működő tanári testület munkássága előtt. De erre a koronát maga a tanári kar teszi fel, mikor az értesítő, hogy vallási kötelességeiknek eleget tegyenek s magunk járunk ebben a tekintetben jó példával elől. Ehhez nem kell kommentár. Ha csak az a szívbéli kívánság nem, hogy mielőbb az új intézetben láthassuk ezt a derék tanári kart, hogy ne kelléssék szizifuszi munkával az áldatlan körülményekkel bajlódni, hanem igazán bámulatos energiáját teljesen hivatásának áldozhassa.

1908. júl. 1907.

Pályázati hirdetés.

Fejérvármegye váli járásához tarozó Vereb nagyközségben ujonnan rendszerezett és évi 1000 korona fizetéssel javadalmazott segédjegyzői állásra pályázatot hirdetek s felhívom az ezen állásra pályázni szándékozokat, hogy az 1883 évi I. tc. 6. §-ában illetve az 1900 évi XX. tc. 35 §-ában meghatározott képesítésüket és eddigi alkalmazásukat igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket folyó évi augusztus hó 31-ik napjának déli 12 órájáig hivatalomnál adják be.

A választást f. évi szeptember hó 2-án d. e. 9 órakor fogom Vereben a községházánál megtartani.

Vál 1908 évi augusztus 14-én.

Tarafás
főszolgabíró.

Pályázat.

A zirci apátság előszállási uradalma-hoz tartozó Kelemenhalom-pusztán betöltendő új

— vándortanítói

állomásra pályázat nyittatik a következő járandóságok mellett: készpénz 400 k. buza 9-36 q. rozs 7-20 q. árpa 6-20 q, két darab mustarabika, két darab ténén és nyolc drb. sertésfaris, 34 kgr. kőso, tíz köbmt. tüzfia, két hold tengeri, s egy hold kender-föld, összesen 622 k. 72 f. értékben, továbbá időszerinti korpótlék, két szobás lakás a szükséges mellépületekkel és kert. Megjegyezzük, hogy a járandóságok évrégyedi részletekben, előlegesen adatnak ki.

A pályázó folyamodványát méltóságos és főtisztelendő Vajda Ödön zirci apáturhoz címezve a ft. plebaniához adja. „Előszállás. Fejérmegye.” folyó évi szeptember 8-ig küldje el, mellékelvén ke-resztelő levelet, képesítő oklevelét, házassági kivonatot, működési, orvosi s erkölcsi bizonyítványait. A kinevezendő tanító állást legkésőbb f. é. szept. 27-ikéig tartozik elfoglalni.

Előszállás 1908. aug. 18.
Mészáros Amand,
h. pleb.

Felhívás!

Miután számtalan kül- és belföldi próba véglegesen igazolja, hogy

jó minőségű műtrágya

használatával ugyanazon földről könnyen lehet az eddigi évi terméseket megduplázni, elhatároztuk, hogy az őszi vetések alá az idén is, ugy mint előző években fogunk hozatni műtrágyát.

Kérjük azonban az igen t. vevőinket, hogy szükségletüket már előre fő- vagy főközletünkben előjegyeztesse, hogy meg-nyeskedjenek.

Ker. Fogyasztási Szövetkezet
Igazgatósága.

Meglett
személy, járműg. v. építési
KÖLCSON
írta: méterektől,
kérjen díjtalanul prospektust.
NELLER L. EGYED
BUDAPEST,
IX. Lónyay-utca 7.
Telefon: Irénvárosban
48-51.

HIRTLING PAL
KOCSIGYÁRTÓ,
Székesfehérvár.
Üzlet: Tolnai-utca 16. Raktár: Símor-utca 35.
A nagyérdemű közönség becses figyelmébe ajánlom dusan berendezett kész kocsit raktáromat. Továbbá ajánlom ujonnan berendezett bogárn üzletemet, készletbe tartok mindennemű hintó és hajtó kocsit korbákat, kerekeket és hozzá tartozó összes fa részeket a leggyorsabban és jutányos árban szállítok.
Kovács, bogárn és kocsi-fényező
tanulók felvételnek.

SCHMÖLTZ LÁSZLÓ

CIM-, CIMER-, SZOBAFESTŐ- és MÁZOLÓ
SZÉKESFEHÉRVÁR, VÁSÁRTÉR 17. SZÁM.

== Elvállal minden e szakmába vágó munkát a legnagyobb igényeknek megfelelőleg, szolid árak mellett. ==

Ugyanott egy jó házból való fiú tanuló felvétetik.

Nyomatott az Egyházmegyei Könyvnyomdában, Székesfehérvárott.